

KRESTŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

<p>Predplatná cena : Na celý rok — — 4 koruny — hal. Na pol roka — — 2 „ — „ Na štvrt' roka — — 1 „ — „ <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor : Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ a vydavateľ : JÁN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo : Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. <i>sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</i></p>
---	---	---

Týždeň veľkej významnosti.

Veľkú významnosť pripisujeme týždňu, v ktorom vychádza terajšie číslo «Krestana», bo v nedeľu, 15. augusta, mali sme veľký sviatok. Nanebevzatie Panny Marie, veľkej Patrónky Uhorska, 18. augusta bol 83. výročitý deň narodenia jeho veličenstva kráľa a 20. augusta bol krajinský sviatok sv. Štefana, prvého apoštolského kráľa Uhorska.

Veľkú významnosť týchto troch dní, zvlášte za terajších prefažkých časov svetovej vojny, povážiť má každý veriaci katolík a vlasti oddaný občan Uhorska, preto o nej prehovoríť pokúsime sa v nasledovnom :

Počas terajšej vojny rozniesol sa ten chýr, že ruskí vojaci mnoho ráz videli, ako nad našimi hrdinskými čatami, zvlášte nad honvédmi, pri krvavých útokoch povznáša sa biela ženská postava, ako keby ich jej plášťom kryla a chránil chcela. Ruskí a uhorskí vojaci zarovnak tvrdili, že to nikto iný nemohol byť, ako preblahoslavená Panna Maria, Patrónka Uhorska. Nepatrí ku nám skúmať skutočnú pravdivosť videnia ruských vojakov, to ale všetci cítíme, že preblahoslavená Panna Maria vždy a zvlášte v tomto roku ochraňovala našu vlasť a pevne veríme, že nás nikdy neopustí. Bo veď prečože Uhorsko menujeme krajinou Marianskou? Prečože pevne veríme a ufame, že Matka Božia po všetky veky ochraňovať bude Uhorsko? Pravda že preto, bo 15. augusta r. 1038. sv. Štefan, prvý náš kráľ apoštolský, pod ochranu Bohorodičky, preblahoslavenej Panny Marie postavil Uhorsko! Cítil svätý kráľ, že blíži sa deň jeho

smrti; skormúteným srdcom myslel na to, že bezprostrední nástupcovia jeho sotva budú môcť brániť jeho kráľovstvo, preto svätú korunu svoju, to jest celé Uhorsko odporúčal mohútnej ochrane Kráľovny Nebeskej.

Svätý Štefan pokojne mohol rozlúčiť sa s týmto svetom, preblahoslavená Panna Maria v najväčších nebezpečiach dokázala, že od svätého kráľa prijala obetovanú jej korunu, že opravde považuje sa za kráľovnu Uhorska. Prišiel divý Tatár, vraždil, pustošil, plienil, krajinu Panny Marie ale, nevedel sotref z okršleku zemskeho; Tatár sa vypratol a Uhorsko znova začalo prekvitať pod ochranou Panny Marie. Prišiel zatým Turek; vyše 150 rokov zúrila v Uhorsku, lež darmo, aj on sa musel vypratať, bo v krajine Panny Marie nemôže panovať po han. Konečne prišiel aj Rus s hordami na milióny, nuž a preblahoslavená Panna Maria dokazuje pred celým svetom, že opravde ochraňuje a obraňuje svoje kráľovstvo. So svätým Štefanom, prvým apoštolským kráľom Uhorska, pod ochranu preblahoslavenej Panny Marie odporúčajme našu vlasť a našich drahých bratov hrdinsky bojujúcich proti Rusom a vierolomným Talianom, aby na prímluvu kráľovny Nebeskej, všemohúci Pán Boh zmužilým čatám našim doprial rozhodného víťazstva a obyvateľstvu Uhorska blahonosného pokoja.

V stredu, 18. augusta, akožto v 85. výročitý deň narodenia jeho veličenstva kráľa, pri službách Božích, vo všetkých kostoloch krajiny odhavaných, veriaci úpenlive vzdychajú: Všemohúci večný Bože! Tvoju Božskú dobrotivosť čo najponíženejšie prosíme, ochraň služebnika

Svojeho, kráľa nášeho Franca Jozefa, Svojou veľkou dobrotou a mocnou obranou a proti všelijakému nebezpečenstvu, Svojou Božskou opatrnosťou milostive prispěj mu ku pomoci: predlž dni života jeho, aby po vydobitom víťazstve s ľudom svojím tešit sa mohol stálemu pokoji.

V piatok ale, 20. augusta, akožto vo veľký krajinský sviatok svätého Štefana, prvého apoštolského kráľa Uhorska, rozpomínajme sa na to, že tento svätý kráľ náš ešte aj dnes žije, opravde žije v kráľovstve nebeskom, že ako na smrteľnej posteli pred 900 rokami, tak aj dnes, za tejto krvavej svetovej vojny, ľud svoj obeť a stavia pod ochranu preblahoslavenej Panny Marie, kráľovny nebeskej. A ona vyslyší prosbu verného služebníka Svojho a pre krajinu jej sverenú od Otca Nebeského vyprosí víťazstva a blaženého pokoja.

O víťazstvo, pokoj a šťastlivé navrátenie sa našich hrdinských bratov z bojišťa modlit sa máme pri svätej omši v krajinský sviatok svätého Štefana, prvého kráľa Uhorska. Aby aj Pán Ježiš vyslyšal naše modlitby, za príkladom prastarých kresťanov, v tento deň pristúpil máme ku svätému prijímaniu. Otec Nebeský, ktorý pravicu služebníka Svojho neporušenú udržal cez tisíc rokov, na prímluvu jeho, hrdinským synom ľudu Uhorska poskytne víťazstva a šťastlivého navrátenia sa do rodinného kruhu.

Udalosti svetovej vojny.

Vojna proti Talianom.

Podgorské bojište kryjú talianske mrtvoly. V Carnských Alpách naše čaty stoja na talianskom území.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa vydaná 6. augusta.

Každodenne opakujúce sa pokusy Talianov o útočenie a osihotené vytrhnutia, *končia sa pre nich stále s úplným nezdarom.* Kde talianska pechota začne útočiť, tam ju už alebo palba našich kanónov odoženie alebo keď palbu Taliani prestoja, naša hrdinská pechota ich zpät zaženie s veľkými ich ztratami. Na tomto priebehu udalostí nič nemôže zmeniť ani najdôkladnejšia a najsilnejšia delostrelecká príprava nepriateľova. Tak v noci na 5. augusta a včera zmarilo sa viac útokov nepriateľových, a síce jeden zo Sagrada urobený útok a druhý proti podgorskej výšine, kde bojište pokrývajú talian-

ske mrtvoly. Podobne bezvýsledné ostaly aj nepriateľské útoky urobené na odseku Plava a na okolí Krnu.

Jednu taliansku zakotvenú vzducholoď, ktorá slúžila na delostrelecké výskumy, pri Monfalcone sme sostrelili.

V Carnských Alpách na okolí Monte Paralba *naše čaty na talianskom území obsadily niekoľko výhodných výšinných pozícií.*

Na tyrolskom fronte odrazili sme útok jedného nepriateľského bataillonu urobený proti Col di Lana (Buchenstein).

Jedna naša patrola v jednom talianskom bočnom údolí územia Ortleru prekvapila jednu nepriateľskú polstotinu a zapríčinila jej značnú ztratu

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Odrazený taliansky útok na čiare Polazzo—Redipuglia.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa vydaná 7. augusta.

V gorickom grófstve od Polazzo—Redipuglia východne ležiaca časť frontu behom predpoludnia bola pod veľmi prudkou palbou nepriateľských kanónov. Popoludní viac talianskych bataillonov pohlo sa k útoku proti tomuto odseku, po krátkom ohnivo boji ale *prestaly napredovať.* Na všetkých ostatných frontoch Primoria, taktiež v Korutánsku a v Tyrolsku bol len kanónový boj.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Vyhnutí Taliani. — Oduševnený útek Talianov.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa vydaná 8. augusta.

Dňa 6. augusta večer po novšej prudkej delostreleckej príprave talianska pechota napadla kraj planiny na odseku Polazzo—Vermeigliano. Tento útok, ako všetky predošlé, ktoré byly namerené proti vrchu Monte dei sei Busi, *sme tiež úplne odbili.*

Ináč na Primorí, v Korutánsku a v Tyrolsku sú len kanónové boje.

Dňa 6. tohto mesiaca večer a v noci na 7. augusta talianska pechota s dvoma batteriami cez Forcelina dei Montozzo (od Pejova južne) vtrhla do Tyrolska. Útok, ktorý tieto sily 7. augusta na úsvite probovaly, sa už v palbe nášho delostrelectva a pechoty zmaril.

Taliani s hlučnými výkrikami «Evviva Italia!» a «Abasso Austria!» čo možno najrýchlejšie s oduševnením utekali nazpät.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Delostrelecké boje na viacej čiastkach frontu.

Jedna naša patrola zahnila pol stotiny.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa, vydaná 9. augusta.

Južná časť doberdovskej planiny včera miestami bola pod prudkou kanónovou palbou, na ktorú naše delostrelectvo so zdarom odpovedalo.

Na okolí Plavy delostrelecká činnosť tiež bola živšia.

Pokus slabšej nepriateľskej pechoty, aby vnikla do našich zagorských posícií, sa zmaril.

Pri prielaze Bladner pred našimi posíciami nepriateľ *zanechal vyše sto mrtvých.*

Na tyrolskom pohraničnom území jedna naša patrola na Cresta Bianca (územie Cristallo) odrazila *jednu nepriateľskú polstotinu a zapríčinila jej citelné straty bez toho, že by patrola bola utratila čo aj len jedného chlapa.*

Od Daone západne pri Lavanechu v noci na 6. augusta bol živý delostrelecký boj, v ktorom ale naše čaty účasť nebraly.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Pri Doberdove odrazili sme tri nové útoky.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa vydaná 16. augusta.

Každodenné kanónové boje na juhozápadnom fronte aj včera trvaly, ich prudkosť v gorickom grófstve a pri Kave časom značne sa stupňovala. Proti na západ vyčnievajúcej časti doberdovskej planiny urobené tri talianske útoky a vytrhnutie nepriateľa pri Zagore (od Plavy juhovýchodne) *sme odrazili.* Ináč významnejšej udalosti sa nestalo.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Nové fiasko Talianov s ťažkými ich ztratami.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa vydaná 11. augusta.

Delostrelecká a útočiaca činnosť Talianov na prímorskom fronte včera znova nabudla väčších rozmerov. Na kraji doberdovskej planiny, od Monfalcone východne, väčšie nepriateľské sily napadly naše posície. Tieto posície po rozhodných bojoch bez výnimky *ostaly v našej moci.* Odbitému nepriateľovi hlavne naša delostrelecká palba od boku zapríčinila ťažké straty. Dva proti, na západ vyčnievajúcej časti planiny urobené útoky *už naše delostrelectvo udusilo.* Proti gorickému predmestiu Taliani pokúsili sa, aby pri Plocne prebili sa napred ku našim prekážkam. Odtiaľto sme ich *ručnými granátmi odohnali.* Jedon pod rúskom tmy pri Zagore (od Plavy na juhovýchod) proti nám urobený nepriateľský útok, *práve tak sa zmaril, ako predvčerajší.*

Na korutánskom a tyrolskom pohraničnom území položenie sa nezmenilo.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!

Porážka Talianov na doberdovskej planine.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa vydaná 12. augusta.

Na prímorskom fronte minulej noci *za veľkých ztrát Talianov odbili sme jedon proti vyčnievajúcej šasti doberdovskej planiny urobený väčší nepriateľský útok* a pri Zagore dve vytrhnutia, ktorým vo dne prudká delostrelecká príprava predchádzala.

Pred gorickým predmestím je ticho.

Na ostatných frontoch kanónové boje trvajú ďalej.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Vojna proti Rusom.

Medzi Vislou a Bugom ďalej prenasledujeme Rusov.

Úradná zpráva z ruského bojišťa vydaná 6. augusta.

Od Ivangorodu na severozápad naši spojenci pokročili napred.

Medzi Vislou a Bugom prenasledujúce boje trvajú ďalej.

Vo východnej Haliči položenie je nezmenené.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Znova zme prerazili nepriateľské čiary.

Úradná zpráva z ruského bojišťa vydaná 7. augusta.

Medzi Vislou a Bugom boj trvá ďalej. Rakúsko-uhorské čaty od Lubartova južne, nemecké čaty ale od Leucny severozápadne a severovýchodne *vtrhly do nepriateľských čiar.* Ináč položenie na severovýchodnom bojišti je nezmenené.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Rusov sme zahnali za Wieprz. — Lubertow sme zaujali. — Zajali sme 23 dôstojníkov a 6000 obecných vojakov.

Úradná zpráva vydaná 8. augusta.

Armada arcikniežafa Jozefa Ferdinanda včera na území ležiacom medzi Vislou a Wieprzom pokračovala v útočení. Bezprostredne od Wieprza na západ napredujúca útočiaca skupina z viac čiar nepriateľa vyhodila, popoludní zaujala **Lubertow** a na sever až po lakeť rieky postúpila napred. Zbitý nepriateľ v neporiadku utekal cez Wieprz.

Od Miechowa južne a juhozápadne naše čaty *tiež vydobily úplný úspech.* Tu nepriateľ, aby náš útok odrazil, prešiel do protiútok, ktorý viedol k ručnému boju. Rusov napadli sme z predku a od boku a prehnali sme ich cez Wieprz.

Počet pri Lubertowe a Miechowe zajatých Rusov do včera večera *číní 23 dôstojníkov a 6000 mužov,* korisť je dva kanóny, jedenásť strojových pušiek a dva vozy s municiou.

Uhorskí a ruskí ranení vojaci.

Tie ruské armádne sbory, ktoré ešte na okolí Visly, od Ivangorodu na severozápad ostaly, od juhu smerom dolného Wieprza víťazne napredujúcimi našimi čatami ohrozené, dnes ráno tiež začaly cúvať ku severovýchodu. Rakúsko-uhorské a nemecké čaty ich prenasledujú.

Medzi Wieprzom a Bugom boj trvá ďalej.

Vo východnej Haliči polozenie je nezmenené.

Podmaršall Höfer,

námestník šéfa generálneho štábu.

Novogeorgiewsk je celkom obkolesený.

Úradná zpráva z ruského bojišťa vydaná 9. augusta.

Z frontu Visly ustúpivšieho nepriateľa prenasledujeme.

Rakúsko-uhorské a nemecké válečné sily medzi železnicou ivangorod—lukovskou a obcou Garvolin už včera prešli vo východnom smere cez veľkú hradskú varšavsko-lublinskú. Ľavý breh Wieprza a pravý breh Visly pri Ivangorode očistili sme od nepriateľa. Naše čaty v severovýchodnom a severnom smere prešli cez Wieprz.

Na lubertovskom a miechovskom bojišti všetky znaky poukazujú na to, že nepriateľ o zlom-krk utekal. Pri armáde arcikniežata Jozefa Ferdinanda počet zajatých vzrástol na 8000 hláv.

Medzi Wieprzom a Bugom bitka trvá ďalej.

Na Dnjestri od Uscieska nahor Rusov naše čaty na viac miestach odohnaly, pričom zajaly vyše 1600 chlapov a ukoristily 5 strojových pušiek.

Podmaršall Höfer,

námestník šéfa generálneho štábu.

Nemecké čaty zaujaly Lomžu.

Úradná zpráva z ruského bojišťa vydaná 10. augusta.

Prenasledovanie z okolia Visly cúvajúceho nepriateľa trvá ďalej. Čaty generála Kövessa prišli na územie od Zelechowa na juhovýchod ležiace. Ku nim sa pripojily časte armády arcikniežata Jozefa Ferdinanda,

ktoré postúpily cez dolný tok Wieprza. Aj lakeť Wieprza pri Kocku na viac miestach sme prekročili. Ďalej na východ na fronte po Bug siahajúcim, naši spojenci zaujali celý rad posícií nepriateľských zadných vojov. Pri Bugu a Zlotej Lipe polozenie je nezmenené.

Pri Černelici na južnom brehu Dnjestra dolnorakúske a prímorské pluky spoločnej armády a landwehru do svojej moci dostaly jednu mostnú posíciu, ktorú Rusi posiaľ húževnate vedeli držať. Nepriateľ utekal cez rieku a 22 dôstojníkov, 2800 mužov, ďalej 6 strojových pušiek, mnoho povozov a veľké množstvo válečného materiálu, nechal v našich rukách.

Podmaršall Höfer,

námestník šéfa generálneho štábu.

Ďalšie prenasledovanie Rusov.

Úradná zpráva z ruského bojišťa vydaná 11. augusta.

Cez Wieprz postúpivšie rakúsko-uhorské čaty, včera odohnaly nepriateľa z okolia od Kocku na severozápad sa rozprestierajúceho a pokračovaly v prenasledovaní v severovýchodnom smere. Medzi hornou Tysmienicou a Bugom, kde sa Rusi na čiare Ostrow—Ochrusk znova pevne usalašili, útok spojencov je v prúde. Na severovýchode ináč nič nového.

Podmaršall Höfer,

námestník šéfa generálneho štábu.

Zaujaly sme Lukow.

Uradná zpráva z ruského bojišťa vydaná 12. augusta.

Rakúsko-uhorské válečné sily, ktoré nepriateľa od dolného Wieprza na sever prenasledujú, dnes zaujaly Lupkow a od Bodzyna západne prešli cez Bystrycu.

Medzi Tysmienicou a Bugom naši spojenci včera na viac miestach vyhodili z ich posícií Rusov. Nepriateľ dnes ráno opustil bojište a cúva.

Ináč polozenie je nezmenené.

Podmaršall Höfer,

námestník šéfa generálneho štábu.

Nemecko-ruská vojna.

O udalostach ruského východného a juhovýchodného bojišťa hlavný válečný stán nemecký vydal nasledovné úradné zprávy:

Z východného bojišťa.

6. augusta. V Kurlande pri Popeli (od Ponievic na 60 kilometrov východne) a pri Kovarsku a Kurkle (od Vilkomierzu na severovýchod) mali sme zdarné jazdecké boje.

Na narewskom fronte od Lomže na juh, nemecké armády napriek húževnatému odporu Rusov aj ďalej pokročily. Pevnosť Novogeorgiewsk obkolesujúce čaty medzi ústím Bugu a Nasielskom, od Blendostva južne, prelomily jednu nepriateľskú posíciu a postúpily ku dolnému Narewu. Roj našich vzducholodí hodil bomby na železničné osady v Bialystoku.

Ako sme vo včerajšej zpráve spomenuli, Rusi,

keďže sme ich z čiar vonkajších a vnútorných opevnení Varšavy vyhnali, bez toho, že by sa bitka akoľkoľvek bola dotkla mesta, vyprázdnilí Varšavu a utiahli sa na pravý breh Visly, na Prahu. Odtiaľto od večera rána ich delostrelectvo a pechota silne strieľa na vnútro mesta Varšavy; tak sa zdá, že Rusi chcú spustošiť zvlášte starú poľskú kráľovskú palotu. Prirodzené je, že v takom veľkom meste, ako je Varšava, takáto roztratená palba našim čatám nemôže zapríčiniť ztratu. Po tomto nie veľmi vieryhodné je tvrdenie Rusov, že poľské hlavné mesto vyprázdnilí cieľom šetrenia.

7. augusta. Od Ponievic východne Rusi utiahli sa za riekou Jara.

(Jara tečie od Ponievic východne asi na šesťdesiat kilometrov, od severa k juhu.)

Ku západnému frontu Kovna postúpili sme napred a z tejto príležitosti zajali sme 500 Rusov a ukoristili sme 2 strojové pušky.

Armády generálov Scholtza a Galwitza po prudkých bojoch medzi Lomžou a ústím Buga zlomily odpor nepriateľa. Korist od 4. do 6. augusta svedeného boja, v zajatcoch činí 85 dôstojníkov a vyše 14.200 mužov. Ďalej 6 kanónov, 8 prístrojov na hádzanie mín a 69 strojových pušiek.

Novogeorgiewsk obkolesujúce čaty od severa po Narew predraly sa napred. Dembejskú pevnosť sme zaujali. Od juhu pri Pieukowe dostali sme sa k Visle.

Pri Varšave polozenie je nezmenené. Rusi z východného brehu Visly pokračovali v bombardovaní mesta.

8. augusta. Narewská skupina Nemcov blíži sa ku hradskej Lomža—Ostrow—Vyskow. Nepriateľ na jednotlivých miestach vyvinuje húževnatý odpor. Od Vyškova južne prišli sme k rieke Bug.

Sierock, ktorý leží pri ústí Buga, sme obsadili.

Pred Novogeorgiewskom naše obkolesujúce čaty zaujali opevnenia Zegrze.

Pri Varšave zaujali sme východný breh Visly.

9. augusta. Kowno napádajúce čaty bližšie postúpili ku pevnosti. Zajali sme 430 Rusov, medzi nimi 3 dôstojníkov a ukoristili sme 8 strojových pušiek.

Aj ku severnému a západnému frontu Lomže za prudkých bojov sme bližšie postúpili. Zajali sme 3 dôstojníkov, 1400 mužov, ukoristili sme 7 strojových pušiek a jeden pancierový automobil. Od Lomže na juh prišli sme ku hradskej do Ostrowa vedúcej; cez ostrowsko-vyškovskú cestu sme ale prešli. Na jednotlivých miestach este zmužile brániacich sa Rusov sme odrazili.

Novogeorgiewsk medzi Narewom a Vislou aj od východu sme obkolesili.

Oproti Varšave obsadili sme Prahu. Naše čaty vo východnom smere a naďalej postupujú. Vo Varšave zajali sme niekoľko tisíc Rusov.

10. augusta. Na západnom fronte Kowna našim útočením, za ustavičných bojov, bližšie sme prišli ku čiare opevnení. Pritom zase sme chytili niekoľko sto Rusov a ukoristili sme 4 kanóny.

Čaty armády generála Scholtza večera popoludní

prelomili čiaru opevnení Lomže, útokom dobyli opevnenie č. 4. a dnes na úsvite zaujali pevnosť.

Od Lomže južne bojujúc prekročili sme do Ostrowa vedúcu krajinskú hradskú. Ostrow nepriateľ ešte drží. Naše čaty od Bojany (západne od Broku) prišli ku rieke Bug po ústie. Od 7. augusta zajali sme tu 23 dôstojníkov a 10.000 mužov.

(Brok leží na 12 kilometrov južne od Ostrowa.)

Východne od Varšavy armáda bavorského kniežata Leopolda prišla blízko ku stanislavov—novominskej krajinskej hradskej.

11. augusta. Armáda maršalla Hindenburga: Slabé útoky Rusov, o ktoré sa v posledné dni pokúsili pozdĺž hradskej Riga—Mitava, sme ľahko odrazili.

Väčších ruských síl z Kowna proti nám urobený útok sa zmaril. Počet od 8. augusta tu zajatých Rusov vzrástol na 2116 hláv, počet ukoristených strojových pušiek na 16.

Od Lomže východne naše čaty postúpili napred ku čiare Bobr—Narew. Nepriateľ v predmostí pri Vizne sa ešte drží. Od Lomže na juh celý ruský front cúva. Nepriateľ nebol vstave držať silne vybudovanú posíciu Cerwony-Bor. Naše prenasledujúce čaty prešli cez Cerwony-Bor a odtiaľ postupujú na východ. Železničné stredisko od Ostrowa juhovýchodne sme zaujali.

Východne od Novogeorgiewska obsadili sme nepriateľom vyprázdnené opevnenie Benjaminow.

Na pevnosti Novogeorgiewsk a Brest—Litowsk naše vzducholode hádzaly bomby.

Armáda maršalla bavorského kniežata Leo-

Hindenburg, hlavný veliteľ východnej nemeckej armády.

Do plného. Naše delostrelectvo do plného trafilo ruský kanón, ktorý guľa hneď rozhodila.

polda: Spojenecké čaty počas tvrdého prenasledovania so svojim krídlom prišli na okolie Kalučyna.

Armáda generálobersta Woyrscha na pravom krídle od Jedlanky na dve strany, západne od Lukowa, dnes ráno útokom zaujala pozície nepriateľských zadných vojov. *Zajali sme 1000 Rusov.*

Armáda maršalla Mackensena: Spojenecké čaty na odseku Bystryca — (od Radzyna juhozápadne) — Tysmienica (od Parcewa západne), ako aj na čiare Ostrow—Uchrusk, nachodiace sa nepriateľské pozície napádajú.

Pri hornom Bugu a Zlotej Lipe položenie sa nezmenilo. Rusi, ktorí počas svojho dlhého utahovania v Haliči a vo vlastnom Poľsku, bydliská a úrodu všade najšialenejším spôsobom usilovali sa zkyžovať, čo sa ale pre veľkú náhlosť, ktorou boli prinútení utekať, len nedostatočne podarilo, teraz, keď už prišli na okolia, obývané nie výlučne Poliakmi a Rusínami, túto svoju činnosť zastavili.

12. augusta. **Armáda maršalla Hindenburga:** V Kurlande a v Samogetii položenie je nezmenené. Od Njemena južne čaty armády generála Eichhorna krvave odbily na odseku Dwiny so značnými silami oprobovaný útok. Nepriateľ 700 zajatcov nechal v našich rukách. Armáda generála Scholtza zaujala predmostie pri Wizne a od Narewa južne nepriateľa pretiskla cez rieku Gaz. *Od 8. augusta táto armáda zajala 4950 Rusov, medzi nimi 11 dôstojníkov a ukoristila 12 strojových pušiek.* Armáda generála Gallwitza útokom

zaujala Zambrow a ďalej južne za ustavičných bojov, za Ambrzejowom vo východnom smere postúpila napred. Pred Novogeorgiewskom niet nič nového.

Jedna z našich vzducholodí bombardovala železničné nádražie v Bialystoku. Spozorovali sme väčší býbuch.

Armáda bavorského kniežata Leopolda za ustavičných bojov, svedených s nepriateľskými zadnými vojami, pokračovala v prenasledovaní a prešla eoz odsek Muchawka.

Lukow zaujali.

Armáda maršalla Mackensena: Spojenci na viac miestach vtrhli do húževnate bránených nepriateľských posícií, *načo Rusi od dnes v noci na celom fronte medzi Bugom a Parcewom sa utahujú.*

Z juhovýchodného bojišťa.

6. augusta. Naše čaty, ktoré postúpily za Vislou, zaujaly niekoľko nepriateľských posícií. Protiútoky Rusov ostaly nezdarné.

Armády maršalla Mackensena pokračovaly v prenasledujúcich bojoch. Od Novo-Alexandrie na severovýchod rakúsko-uhorské čaty, pri Šavine (od Cholma na sever) a Nemci vyhnali nepriateľa z posícií.

7. augusta. Pri Ivangorode a od neho severne položenie je nezmenené.

Medzi Vislou a Bugom nemecké čaty pri Ruskovole (od Lubertova juhovýchodne) útokom zaujaly pozície nepriateľa a od Lencny severovýchodne vynútily východ zpomedzi tamojších jazier.

(Ruskovola je od Lubertova na osem kilometrov juhovýchodne.)

Rusi pod tlakom čiat generálobersta Woyrscha cúvajú ku východu.

Ľavé krídlo armádnej skupiny maršalla Mackensena nepriateľa medzi Vislou a Bugom zahnilo na sever ku rieke Vierprz. Pravé krídlo stojí ešte v boji.

9. augusta. Armáda generálobersta Woyrscha počas prenasledovania od Ivangorodu na severovýchod prešla cez hradsú Garvolin—Ryki.

Ľavé krídlo armády maršalla Mackensena Rusov odtisklo za Vieprz; jej prostredná časť a pravé krídlo ale blížila sa ku čiare Ostrow—Hansk—Uchrusk pri Bugu.

10. augusta. Armáda generálobersta Woyrscha počas prenasledovania prišla na okolie od Zelechowa na východ ležiace a pripojila sa ku ľavému od juhu napredujúcemu krídlu armády maršalla Mackensena.

Na našom fronte medzi Ostrowom a Bugom nepriateľské zadné voje zahnilo sme späť po hlavné sily.

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Krestan». «Krestan» už cez XXII. dvaadvadsať rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny krestan číta a predpláca len «Krestana».

Vojna Nemcov proti Francúzom a Angličanom.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostach bojišťa proti Francúzom a Angličanom vydal nasledovné úradné zprávy:

6. augusta. Na Lingekopfe a odtiaľ na juh bitka ešte trvá.

Naše obranné kanóny prinútili sletieť štyri nepriateľské lietadlá. Jedno z nich zhorelo, druhé sme dostrieli. Na morskom pobreží jeden francúzsky hydroplan so sediacimi v ňom dostal sa nám do rúk.

7. augusta. Vo Flandrii Belgičania pod účinkom nášho delostrelectva boli prinútení ku tomu, aby svoju pri Heernisse (od Dixmuidenu južne) za Yser napred potisknutú posíciu zčiasťky vyprázdni.

Francúzske útoky s ručnými granátmi na okolí Souchez sme odbili.

Od Linbrey lužne (od Luneville východne) naše predné stráže jedno vytrhnutie nepriateľa ľahkým spôsobom odrazily.

Od Münstera severne vo vrchových bojoch nestalo sa významnej udalosti.

8. augusta. Útoky s ručnými granátmi a protiútoky Francúzov pri Souchez, ktoré v západnej časti Argonn proti zákope predvečerom od nepriateľa vzatej urobili, sme odbili.

Vo Vogézoch, od Münstera severne, boj včera popoludní znova ožil. Noc však tu pokojne minula.

9. Pri Hooge, od Yperna východne, na úsvite vyvinula sa bitka.

V Argonnách útoky Francúzov sa zmarily.

Naše válečné lietadlá včera pri Dammerskirchu a pri Sewarzensee, dnes ráno pri Yperne, Gondrexange a Harboney sostrelily po jednom francúzskom lietacom stroji. Posledné dva lietacie stroje prislúchaly k tomu roju letúňov, ktorý predtým na mesto Saarbrücken, ležiace mimo územia válečných operácií, hodil bomby a ačkoľvek prirodzene žiadnej vojenskej škody nezapríčinili, predsa deväť pokojných občanov zabil, päťadvädsiatich ťažko a viacerých ľahko poranil.

10. augusta. Od Yperna východne veľkým anglickým silám podarilo sa západnú časť Hooge dostať do svojej moci.

Narábania Francúzov s minami na okolí majera Beau Sejour v Champagne ostaly bezvýsledné.

Keďže naše delostrelectvo 30. mája od Dammerskirchu západne nachodiaci sa viadukt rozbúrilo, Francúzi jednou obchádzajúcou železnicou od Monsbachu južne postavili most na rieke Larg. Minule dohotovený most včera niekoľko «volltrefferov» nášho delostrelectva spustošilo.

Na južnej časti hory Hessen, od Verduna západne, sostrelili sme jednu francúzsku zakotvenú vzducholod.

Dňa 9. augusta večer o 11. hodine jeden nepriateľský letúň na obec Cadzand (na hollandskom území, v blízkosti hranice Belgicka) hodil bomby.

Medzi Bellingen a Rheinweiler (od badenského Mühlheimu južne) jeden francúzsky lietací stroj v palbe našich obranných kanónov musel sletieť na zem. Riaditeľa a pozorovateľa stroja sme zajali.

Pri Pfirt jednoho nepriateľského letúňa naša palba prinútila ku tomu, aby zaletel na švajciarske územie.

11. augusta. Od Souchez severne odrazili sme jeden útok Francúzov urobený ručnými granátmi.

Pri Courey, od Reimsu na sever, Francúzi pokúsili sa, aby obsadili kraj podkopy, ktorú pred našim frontom rozhodli; v tomto sme ich prekazili. Kraj podkopy zaujali sme my.

Naša pechota pozde večer na Lingekopfe odrazila jeden útok.

12. augusta. V Argonnách od Vienne le Chateaux severne zaujali sme jednu skupinu opevnení Francúzov, horu Martin; zajali sme 74 neranených Francúzov, medzi nimi 5 dôstojníkov, a ukoristili sme 2 strojové pušky, ako aj 7 prístrojov na hádzanie mín. Nepriateľ utrpel veľkú krvavú ztratu. Z príležitosti dobitia jednej nepriateľskej zákopy od Harazée severovýchodne niekoľko zajatcov ostalo v našich rukách. Zo zákopy pozostatky Francúzov so zanechaním 40 mŕtvých utiekly.

Krestania katolíci, organizujte Katolícku Ludovú Jednotu!

Nemecký husár nese zprávu.

Vojna Turecka proti Rusom, Francúzom a Angličanom.

O udalostach bojišta proti Rusom, Angličanom a Francúzom hlavný válečný stán turecký vydal nasledovné úradné zprávy:

Svätý Stefan král preblahoslavenej Panne Marii odporúča Uhorsko.

5. augusta. Na kaukazskom fronte naše pravé krídlo ďalej postupuje napred. Naše čaty obsadily celú dolinu Murad a 3. augusta s prenasledujúcimi čatami vzali sme od nepriateľa Alaskerd, od Karakilisse severozápadne.

Na dardanellskom fronte v noci z 3. na 4. augusta nepriateľ pred streleckými zákopami nášho ľavého krídla použil mínu a začal útok, ale sme ho s jeho ztratou

odbili. Pred streleckými zákopami konštatovali sme mnoho mrtvol nepriateľa. V tú istú noc naše delostrelectvo na pravom krídle bombardovalo jednu nepriateľskú torpedovú loď, trafilo ju, načo sa torpedová loď utiahla; na lodi bolo vidieť oheň.

Pri Sed il Bahre bola občas pretŕhaná palba pechoty a delostrelectva. Naše čaty v napred postupujúcim útokom na ľavom krídle smerom ku streleckým zákopom nepriateľa zaujali 200 metrov priestoru.

Nepriateľskí vetroplavci pri Sed il Bahre na lagaderskú nemocnicu hodili bomby, ačkoľvek zástavu Červeného polmesiaca zrejme bolo vidieť. Následkom bombardovania štyria ranení, ktorých liečili, zomreli, iných 14 ľudí bolo ranených.

Na ostatných bojištach významnej udalosti sa nestalo.

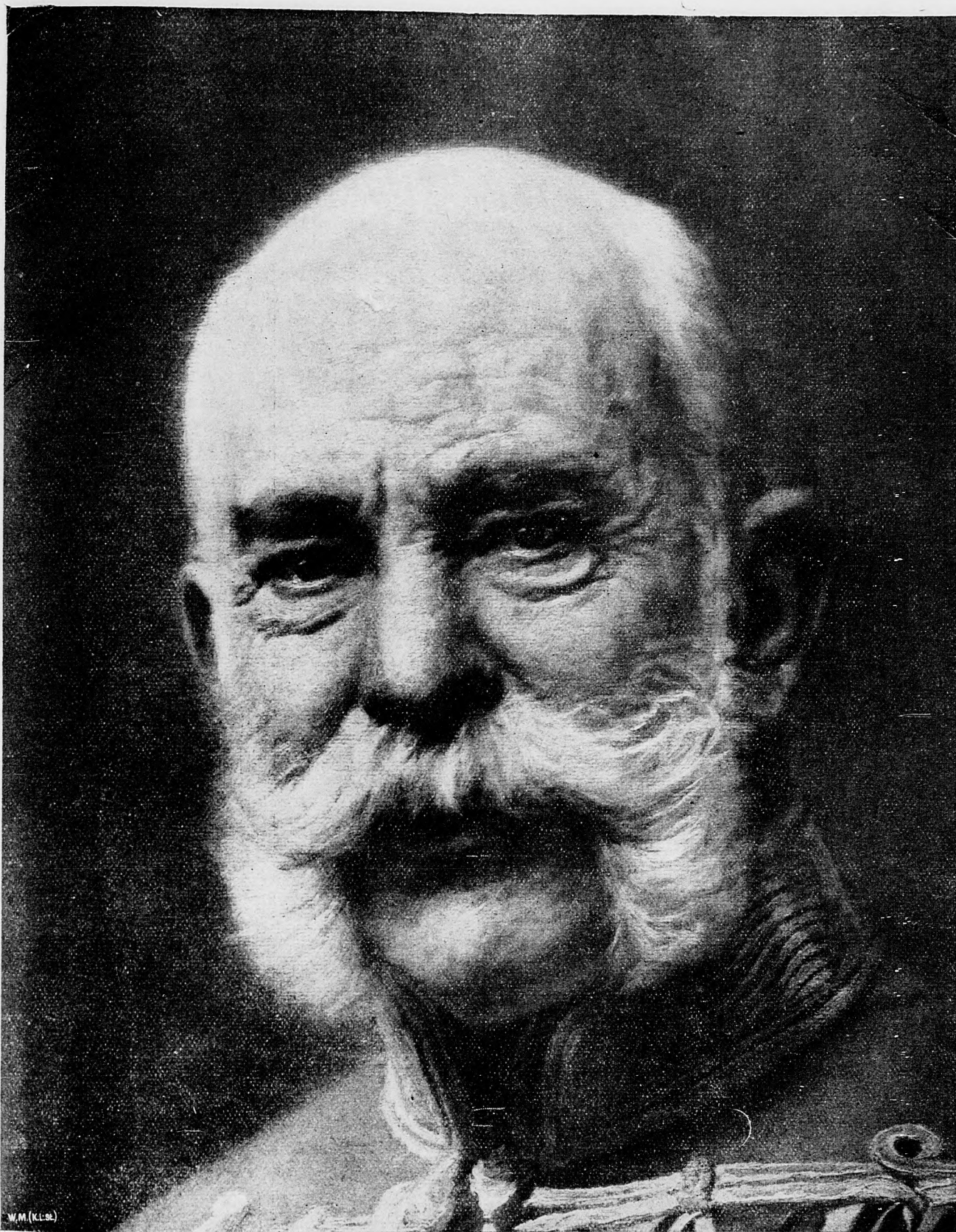
6. augusta. Na dardanellskom fronte pri Ari Burne 4. t. m. energickým protiútokom sme odrazili slabé vytrhnutie nepriateľa proti nášmu ľavému krídlu. Pri Seid il Bahre 4. augusta súboj delostrelectva a pechoty bol prudkejší, než obyčajne. Križiaky, torpedové lode a pobrežné batterie bez všetkého zdraru vystrelily štyristo nábojov proti Alcítepe a Šighindere. Naše delostrelectvo, ktoré na palbu odpovedalo, v blízkosti tekeburnského vysádzania vojska na breh zapríčinilo oheň, ktorý horel za hodinu. Naše delostrelectvo trikrát trafilo jednu nepriateľskú kanónovú loď, ktorá bišický breh pozorovala. Kanónovú loď, ktorá sa prevrátila na bok, zavliekli do Tenedosu. Ľahká nepriateľská flotta 3. augusta za poldruhej hodiny bombardovala neopevnené miesta egejského pobrežia Kočady. Viac domov vyšlo na nivoč, dvaja ľudia prišli o život.

Na kaukazskom fronte na pravom krídle prenasledujeme nepriateľa, ktorého sme z doliny Murad Chai vyhnali, tak že od Karakalisse severne a od Alašker severovýchodne v neporiadku cúva. Naše prenasledujúce čaty 4. augusta ľahkým spôsobom odohnaly zvyšky nepriateľských čiat, ktoré cúvajúc z Alaškeru, v priaznivej pozícii pokúsily sa odporovať. So značnými ztratami nepriateľa, odbili sme všetky demonštratívne útoky, ktoré Rusi cieľom krytia úteku ich

ľavého krídla proti nášmu na okolí Olty nachodiacemu sa hlavnému frontu občas urobili. Dňa 3. augusta zajali sme mnoho Rusov, medzi nimi jedného kapitána.

Na ostatných frontoch významnej udalosti sa nestalo.

7. augusta. Na kaukazskom fronte účinnive sme pokračovali na pravom krídle v prenasledovaní nepriateľa. Nepriateľ, ktorého sme pri Alaškerde vyhnali z jeho pozícií, ďalej cúva ku Kōššedaghu.

Jeho veličenstvo kráľ Franc Jozef.

Na dardanellskom fronte naše delostrelectvo 6. augusta pred Ari Burnom podpálilo jednu torpedovými loďmi bránenú dopravnú loď a jednej nákladnej lodi prevrátilo dno. Dopravné lode vzdialily sa severným smerom. Pri Ari Burne na ľavom krídle napadnutím opäť sme zaujali jednu nepriateľskú streleckú zá-

kopu prv, než by bola mohla stiahnuť posily. Nepriateľ dal sa na útek a zanechal vyše 300 mrtvých.

Po zdĺhavej, prudkej delostreleckej príprave na suchu i na mori nepriateľ popoludní jedon za druhým nasledujúcimi útokami blížil sa ku streleckým zákopám ľavého krídla a vnikol do ich jednej čiastky. Pred vše-

rom veľkú časť utratených streleckých zákop sme zpätzaujali a našou palbou prekazili nepriateľa v tom, aby si zhotovil úkryt v tej nepatrnej čiasťke, ktorú držal ešte obsadenú.

V ten istý deň pri Sed il Bahre nepriateľa s veľkými jeho ztratami sme odohnali; nepriateľ po zdĺhavej delostreleckej príprave a palbe pechoty napadol naše strelecké zákopy na pravom krídle, od Singhindere južne. Podobne sme odrazili aj druhý pokus nepriateľa o útočenie. Jedna časť našich napred potisknutých streleckých zákop za niekoľko minút bola medzi dvoma frontami. Konečne večer po prudkých zaključujúcich nápadoch zase sme dostali do svojej moci všetky naše strelecké zákopy, medzi čím pozostatok nepriateľa, ktorý chcel ešte držať tieto zákopy, sme preriedili.

Na ostatných frontoch významnej udalosti sa nestalo.

8. augusta. Na dardanellskom fronte v noci zo 6. na 7. augusta nepriateľ pod ochranou svojej floty svoje novšie do boja hodené vojenské sily z čiasťky na okolí Karačali (od zálivu Saros severne), z čiasťky ale od Ari Burnu severne na dvoch miestach vysadil na breh. Pri Karačali na breh vysadeného nepriateľa sme úplne odohnali. Nepriateľ zanechajúc asi dvadsať mŕtvých utekal späť na lode. Od Ari Burnu severne na breh vyložené vojenské sily 7. augusta pod ochranou floty trochu postúpily napred. Večer našim protiútokom zastavili sme napredovanie nepriateľa a dnes rano sme odbili jeho útoky, medzičím sme mu zapríčinili značné ztraty. Niekoľko dôstojníkov a vojakov sme zajali.

Pri Sed il Bahre asi o 40 metrov sme postúpili proti jednej čiasťke nepriateľských šiancových posícií nachodiacich sa oproti nášmu pravému krídlu. Dňa 6. augusta odbili sme nepriateľa, ktorý počas svojich dvoch bezvýsledných útokov proti nášmu pravému krídlu dvestisíc mŕtvých zanechal pred našimi streleckými zákopami. Dňa 7. augusta tri prudké, dlhšie ale bezvýsledné útoky, ktoré nepriateľ urobil proti streleckým zákopám, sme odrazili. Podobne sme odrazili aj tie útoky, ktoré nepriateľ s veľkými zástupami urobil proti nášmu centru a ľavému krídlu. Nepriateľa sme úplne zahnali do jeho posícií. Naše hrdínske čaty, neuspokojac sa s tým, aby zmarily tieto opätovné útoky, vnikly do jednej časte nepriateľských streleckých zákop, ktoré sme ku svojim cieľom pretvorili. Stodesať mužov sme zajali.

Jedna nepriateľská podmorská loď dnes rano potopila našu obrnenú loď «Barberuss». Mužstvo sa zväčša zachránilo. Utratenie lode «Barberuss», čo je veľmi poľutovania hodne, prílišne nás nerozčuľuje. Odhliadnuc od toho, že voči tejto ztrate stojí potopenie desať nepriateľských válečných lodí, poznamenávame, že naše ostatné lode aj ďalej budú vyvíňovať tú istú činnosť a že plamennou láskou oproti vlasti preniknuté mužstvo svojou síkovnosťou a obetavosťou bude vedieť spôsob, aby nepriateľovi zapríčinilo práve také ztraty, ako jeho súdruhovia.

10. augusta. Na dardanellskom fronte pred Bularom 9. augusta rano o 5. hodine 50 minútách jednu nepriateľskú podmorskú loď jedon náš hydroplán potopil bombou.

Od Ari Burnu severne včera opätovné útoky nepriateľa sme odbili so ztratami nepriateľovými. Pri Sed il Bahre spustošili sme jednu nepriateľskú posíciu, ktorá slúžila za miesto hádzania bomb.

Na ostatných frontoch významnej udalosti sa nestalo.

10. augusta. Na dardanellskom fronte 9. t. m. od Ari Burnu severne opäť sme odbili jedon nepriateľský útok a nepriateľovi sme zapríčinili ťažké ztraty. Ďalej na sever silným útokom nepriateľa zahnali sme na breh, štyroch dôstojníkov a 50 obecných vojakov sme zajali, dve strojové pušky, heliostatické a telefonové prístroje, ako i veľké množstvo zbrane sme ukoristili. Pri Ari Burnu na ľavom krídlu bodákovým útokom späť sme zaujali jednu časť skrže nepriateľa v posledné dni obsadenej streleckej zákopy. Pri Sed il Bahre na ľavom krídlu zaujali sme veľkú čiasťku medzi nami a posíciami nepriateľa osihotene nachodiacej sa streleckej zákopy.

Na ostatných frontoch niet nič významného.

Ztraty spojencov.

Kopenhága, 13. augusta. «Tidende» oznamuje, že posledne pri Dardanellách svedené boje boli rozhorčenejšie, než všetky dosavadne. Spojenci celou silou chceli sa preraziť. Ich ztraty následkom boja z blízka boli obrovské a počet ich mŕtvých odhadujú prinajmenej na 10.000 hláv.

Vojna na mori.

Jedna naša podmorská loď potopila taliansku loď typu «Nautilus».

Úradná zpráva vydaná 6. augusta.

Jedna naša podmorská loď včera rano pri Pelagose jednu taliansku podmorskú loď typu «Nautilus» potopila a potopila.

Taliansku vzducholôď «Citta di Jesi» medzi 5. a 6. augustom o polnoci, keď urobila pokus, aby preletela ponad prístav Póly, palbou šrapnela sme sostrelili prv, než by bola mohla zapríčiniť akúkoľvek škodu. Z troch námorníckych dôstojníkov, jedného mašinistu a dvoch vojakov pozostávajúce osobníctvo sme zajali. Vzducholôď sme doniesli do Póly.

Veliteľstvo floty.

Zkaza talianskych lodí.

Úradná zpráva vydaná 7. augusta.

Tá talianska podmorská loď, ktorú 5. toho mesiaca rano naša podmorská loď potopila, bola «Nereide»; 26. júna práve takýmto spôsobom spustošená torpedová loď ale nosila znak «5. P. N.»

Dňa 29. júla večer v triestskom zálive jedna loď narazila na minú a vyletela do povetria, ale pre búrlivé

počasie sme vtedy nevedeli ustáliť, že akého druhu loď sa stala obeťou výbuchu. Teraz s úplnou určitou vysvitlo, že táto loď bola talianska loď «Nautilus», ktorá vtedy s celým svojim mužstvom utonula.

Talianske torpedové lode «6. P. N.» a «17. O. S.», o poslednej z ktorých sme už podali zprávu, s celým svojim mužstvom už predtým padly v obeť našim minám.

Veliteľstvo floty.

Novšie bombardovanie talianskeho pobrežia.

Úradná zpráva veliteľstva floty vydaná 12. augusta.

Dňa 11. augusta rano naše lode od Molfetty až po Selo San Giorgio strieľali na stavby talianskej pobrežnej železnice.

V Molfetty štyri fabriky a dva viadukty pouličnej železnice silne dostrieľali. Jedon viadukt sa srútil, jedna fabrika sa zapálila.

V San Spirito nádražie a rozličné sklady zhorely až po zem.

V Bari pálili sme na zámocký kaštieľ, na semafor, na železnicu a na päť fabrik, z posledných jedna padla v obeť plameňom.

Celé Bari bolo zaplavené oblakom prachu a dymu; medzi obyvateľstvom panoval strach.

Taliani so svojimi kanónami stredného kaliberu bezvýsledne pálili na naše torpedoborce. Podobne sa nezdaril útok jednej nepriateľskej podmorskej lode.

Selo-san-giorgiovský železničný viadukt naša palba silne porúchala.

Všetky naše lode neporúchané vrátili sa domov. Mimo podmorskej pred Barim zjavivšej sa lode, ktorú sme už spomenuli, z nepriateľských morských válečných síl nič sme nevideli.

Veliteľstvo floty.

*

(Podmorské lode «Nereide» a «Neutilus» holi stavané r. 1913. Ich dĺžka obnášala 41 a šírka 43 metrov. Obe holi vystrojené dvoma 45centimetrovými cievami na vystrelenie torpeda. Torpedové lode «5. P. N.», «6. P. N.» a «17. O. S.» holi válečnými loďami, z ktorých každá obsahovala 120 tún, dlhé holi na 42'5, široké 42 metrov a za hodinu prekonaly 28 morských míľ cesty.)

Zdarný útok nemeckých vzducholodí na anglické východné pobrežie.

Berlínska Wollfova agencia uverejňuje nasledovnú úradnú zprávu:

V noci z 9. na 10. augusta vzducholode nášho námorníctva urobili útoky proti opevneným pobrežným a prístavným miestam východného pobrežia Anglicka. Napriek silnému odporu na rieke Themse nachodiace sa britské válečné lode, londýnske dokky, ďalej oporný bod torpedových lodí v Havrichu a na Humberi nachodiace sa dôležité osady sme bombardovali. Dobrý

účinok sme mohli pozorovať. Vzducholode neporušené navrátili sa zo svojich zdarných pokusov.

von Behncke,

námestník šéfa námorníckeho generálneho štábu.

Anglická zpráva o útoku nemeckých vzducholodí.

Londýnska Reuterova agencia oznamuje: Úradne sdelujú:

Jedon roj nepriateľských vzducholodí v noci z 9. na 10. augusta zjavil sa na východnom pobreží. Bombami zapríčinil viac ohňov, ktoré ale zavčasu holi možno udusiť. Hmotnej škody nebolo. Trinásť ľudí zomrelo, dvanásť holi ranení. Jednu vzducholod delostrelecká palba z pobrežia porúchala.

Akcia nemeckej floty na Východnom mori.

Uhorská Telegrafická Kancellária oznamuje z Berlina:

Naša válečná sila na Východnom mori 10. augusta napadla pri vchode Alandských ostrovov ležiaci opevnený ostrov Utö. Vchod zavierajúcu ruskú morskú válečnú silu, medzi ňou jedon k divísi Makarova patriaci pancierový križiak, prinútili sme utiahnúť sa a s viac dobrými výstrelmi do plna umlčali sme nepriateľskú pobrežnú batteriu.

V ten istý deň druhé nemecké križiaky do riganškého zálivu zpätzahnaly tie ruské torpedové lode, ktoré sa pri Zereli, pri vchode do zálivu ukazovali. Na jednom nepriateľskom torpedoborci spozorovali sme požiar.

Nepriateľské podmorské lode opätovne napadly naše lode, ale všetky ich vystrelené torpedá minuly cieľa. Naše lode neboly ani porúchané, ani ztratu neutrply.

von Behncke,

námestník šéfa námorníckeho generálneho štábu.

Hrdinský skutok nemeckej pomocnej válečnej lode.

Uhorská Telegrafická kancellária oznamuje z Berlina: Wolffova agencia sdeluje:

Pomocná loď jeho veličenstva «Meteor», keďže sa smelo prebila cez strážné nepriateľské morské válečné sily, na rozličných miestach anglického pobrežia umiestnila míny a potom viedla obchodnú vojnu.

V noci zo 7. na 8. augusta loď od Orkneyských ostrovov juhovýchodne natrafila na anglický pomocný križiak «The Ramsey», napadla a spustošila ho, pri ktorej príležitosti z osobníctva lode 40 ľudí, medzi nimi 4 dôstojníkov, vedela zachrániť.

Nasledujúceho dňa dostala sa voči štyrom anglickým križiakom. Ponevác boj holi beznádejný a zachránenie sa nemožné, veliteľ, keďže osobníctvo lode, anglických zajatcov a mužstvo jednej zhabanej a potopenej plachtovej lode dal na bezpečné miesto, potopil svoju loď.

Celé osobníctvo lode «Meteor» neranené dostalo sa do nemeckého prístavu.

(Míny ukladajúca loď «Meteor» bola obchodnou loďou strednej veľkosti.)

Činnosť nemeckých podmorských lodí.

Londýnska Reuterova agencia oznamuje: Rybársky parník «Griabarian» nemecká podmorská loď potopila. Štyroch ľudí desať hláv počítujúceho osobníctva parníka zachránili a vyviezli na breh. Dľa zprávy spoločnosti Lloyds parník «Portia» utonul. Mužstvo zachránili. Anglický parník «Costello» dľa zprávy tej istej spoločnosti utonul. Kapitáň a 21 mužov sa zachránilo, jeden matróz sa utopil.

Reuterova agencia oznamuje, že minulý týždeň podmorské lode potopily 6 anglických obchodných a deväť rybárskych parníkov. Jedna rybárska loďka narazila na mínu a utonula.

Christiania, 11. augusta. Anglický pomocný križiak «India», ktorý jedna nemecká podmorská loď potopila, bol vo vlastnosti spoločnosti «Peninsulár and Oriental Line» a jeho mužstvo počítalo 304 hláv. Medzi osobníctvom, ktoré v Harwicku vyložili na breh, je aj 18 dôstojníkov. Ostatní matrózi pravdepodobne prišli o život. Pomocný križiak za 3—4 minúty utonul.

Potopené nepriateľské lode.

Anglická admirálie oznamuje, že v prvom týždni augusta nemecké podmorské lode potopily šesť anglických parolodí a desať plachtových lodí.

Londýnska spoločnosť «Lloyds» oznamuje: Ruský koráb «Altezar» potopili. Kapitáňa a 10 matrózov vyložili na breh. Anglický parník «Rossalie» dostal sa na zátoň. Matrózov zachránili.

Anglický torpedoborec utonul.

Londýn, 11. augusta. Admirálie sdeľuje: Anglický torpedoborec «Lynx» na Severnom mori narazil na mínu a utonul. Štyroch dôstojníkov a 22 matrózov zachránili.

Nemecké podmorské lode pri algirskom pobreží.

Genf, 11. augusta. Časopisy južného Francúzska oznamujú, že sú juhofrancúzske loďné spoločnosti vo veľkom strachu, lebo medzi Marseille a Algirom nemecké podmorské lode započaly akciu. Dňa 1. augusta od Algira na 60 míľ potopily jeden francúzsky pomocný križiak, ktorý sa však ešte vedel dostať do prístavu. Ten istý osud stihol aj jednu marseillskú obchodnú parolod v blízkosti Cap Matifou. Časopis «Matin» tiež uverejnil na toto poťahujúci sa telegramm z Marseillesu.

Hrdinské skutky potopeného tureckého križiaka.

Z Carihradu oznamujú: O potopení obrnenej lode «Barberuss» vydaná poloúradná zpráva konštatuje, že táto válečná loď viackrát sa zúčastnila v bojoch

svedených okolo Dardanell a nepriateľovi, ktorý pri Ari Burnu vysadol na breh, so svojimi kanónmi ťažkého kaliberu zapríčinila veľkú ztratu, viac nepriateľských torpedových lodí a jeden torpedoborec potopila, jeden prístav v Ari Burnu spustošila a potopila šesť nepriateľských podmorských lodí, ktoré cieľom jej spustošenia chcely vniknúť do Mramorového mora. Válečnú loď «Barberuss» po toľkýchto hrdinských skutkoch konečne jednej nepriateľskej podmorskej lodi podarilo sa potopiť.

Krátke zprávy o svetovej vojne.

Taliansky minister o položení.

Lugano, 11. augusta. Minister pravosúdia Orlando, ktorý sa teraz vrátil z frontu, pred jedným talianskym novinárom, ktorý je s ním v priateľskom pomere, osvedčil sa nasledovne:

— Tí, ktorí sa čudujú, že talianske válečné operácie pomaly napredujú, nevedia, že jakými veľkolepými prirodzenými opevneniami je územie Isonza a Karstu a že Rakúšania a Uhria toto už samo v sebe temer nepremožiteľné opevnenie svojou bezprestajnou prácou pretvorili v páru nemajúcu ochrannú baštu. Rakúšania a Uhria sú uznanými majstrami stavania pevností a tentokrát sami seba prevýšili.

Novšie povolania v Taliansku.

Dľa rímskej úradnej zprávy vo všetkých okresoch povolani boli k zbrannej službe: granátnici I. a II. kategórie ročníka 1887., radová pechota a alpini ročníka 1886., alpinski zemebranci ročníka 1877., pobrežné a pevnostné delostrelectvo ročníka 1885., zemebranci a pevnostné delostrelectvo ročníka 1877. a k službe pri zemebrane povinní granátnici, bersaglieri a pechota ročníka 1876. Všetky tieto ročníky narukovali už 14. augusta.

Dľa «Giornale Ufficiale Militara» z povolaných ročníka 1876. utvoria nové triedy zemebrany (landšturmu).

Obrovské ztraty Rusov.

Christiania, 11. augusta. Anglofilský «Tidens Teegn» píše: Dvojšpolok (Rakúsko-Uhorsko a Nemecko) plným právom môže byť spokojný s výsledkami, ktoré svojou energicky a výtečne prevedenou offensivou docielil na východnom bojišti. Ztrata Rusov minulého roku tak v ľuďoch jak vo válečnom materiáli bola taká obrovská, že o jej nahradení behom niekoľko týždňov alebo mesiacov nemôže byť reči. Ešte aj primerane ku rozmerom ruskej armády obrovskú ztratu znamená utratenie 9000 dôstojníkov a 1,300.000 mužov. Rusi utratili aj asi 5000 kanónov, toľko, s koľkými sa Nemci pustili do vojny. Akékoľvek nevyčerpatelné sú aj pomocné pramene jednej krajiny, takéto obrovské ztraty nemožno len tak ľahko nahradiť.

Rusi vyprázdnia východnú Halič.

«Magdeburger Zeitung»-u oznamujú z Kopenhágy : Dľa zprávy časopisov Rusi začali vyprázdnovať východnú Halič. Občianske vrchnosti z Brodov zavolali do Ruska.

Za vzkriesenie Poľska.

Krakovská «Nova Reforma» píše : Najpevnejší a najhrubší múr nášho žalára sa srútil. Poľsko je sjednotené. Sľub ruského hlavného vodcu bol splnený, lenže nie on ho splnil. Poľské srdce by viac nemohlo zniesť strach, že by sa rozpadnutie Poľska znova mohlo stať. Nepoklätiteľne veríme všetci, že nová cesta, na ktorú sme včera vkročili, z pravdy, z uznania našich utrpení povedie ku spätostaveniu slobodného, nerozlučiteľného Poľska. V presvedčení, že mocní vífazi ctia vlastné svoje výkony, že budú v úctivosti mať i najsvätejšie city a túžby veľkého národa, chrániteľa veľkej západnej kultúry, kloníme sa pred ich páru nemajúceimi skutkami, lebo veríme, že v svojich politických rozhodnutiach budú práve takí veľkí a múdri, akými skvelými sa ukázali vo svojich zbranných činoch.

«Czas» píše : Rusko všetok svoj politický rozum obrátilo na to, aby odnárodnilo Poľsko. Teraz dostane svoj zaslúžený ťažký trest. Časopis potom upamätáva na manifest, ktorý spojenecké hlavné veliteľstvo počiatkom vojny vydalo k Poliakom a hovorí, že v manifeste obsaženému krátkemu programu teraz už možno získať úplnú platnosť.

Francúzi sa boja veľkej nemeckej offensívy.

Genf, 11. augusta. Francúzski vojenski spisovatelia nastolujú otázku, čo sa stane teraz, po padnutí Varšavy? Kde shromaždia Nemci svoju silu, aby sa pohli k rozhodujúcejmu útoku? Vychodia z predpokladania toho, že je ruská offensíva na mesiace urobená nemožnou, lebo za pár týždňov nemožno nahradiť, čo v ťažkých bojoch utratili a takto sa veľká čiastka nemeckých čiat oslobodí. O mesiac alebo o šesť týždňov na západe čakajú veľkú offensívu. Túto novú asnáď poslednú fásu vojny vážne, ale s dôverou musíme čakať, lebo o mesiac priemyselná mobilisácia Anglicka a Francúzska bude mať pozitívne výsledky a spojenci vtedy už budú môcť odolať každému napadnutiu.

Stav obranných diel Paríža.

Berlin, 11. augusta. «Lokalenzeiger» oznamuje z Genfu : Následkom bombardovania Compiègne francúzsky senát od vojenského ministra Milleranda pýtal presnú zprávu o stave vonkajších obranných diel Paríža. Millerand najbližšie dá odpoveď na túto otázku.

Tmavé predtuchy Angličanov.

«Vossische Zeitung» oznamuje z Amsterdamu : Predseda anglickej nižšej snemovne vo svojej v Lowthene povedanej reči vyhlásil, že nikto nevie, čo pri-

nesie budúcnosť. Mnohí sa nazdávajú, že najbližšie mesiace budú svedkami veľkých udalostí a nepriateľ prípadne vyloží vojsko na anglické brehy. Nepriateľ v tomto páde neúprosne by pokračoval. Priniesol by najnovšie vraždiace nástroje a pripravil by také plány, na aké ľudský mozog sotva môže myslieť.

Novšia akcia proti Dardanellám.

Athénske telegramy oznamujú, že spojenci (Anglicko, Francúzsko a Rusko) v posledné dva týždne porobili veľké prípravy, aby na polostrove Gallipoli započali všeobecný útok, súčasne aby vysadnutím na breh na viac miestach asiatického pobrežia prinútili Turkov, aby na ohrozované miesta vyslali vojsko. Od konca júla na Gallipolský polostrov vozia ťažké anglické loďné kanóny. «Messenger d'Athènes» tvrdí, že Angličania asi 300 ťažkých kanónov by rozostavili na polostrove cieľom dobijania pevnost. Pri Ahibabe začali stavať prístavný násyp, aby ta dovážali municiu, čo je ešte v Mudrosi. Stavba nového anglického prístavu pri sed il Bahre blíži sa ku koncu. Ako athénska «Hestia» oznamuje, tento prístav bude operačným základom spojencov. Casopisy prinášajú podrobnosti, z ktorých vysvitá, že vo veľkej akcii zúčastní sa aj talianska suchozemná a morská válečná sila.

Nemecký ríšsky kancellár o pokoji.

Berlin, 13. augusta. «Norddeutsche Allgemeine Zeitung» oznamuje : Americká zpravodajná kancellária «United Press» poprosila cisára Vilhelma, aby sa z príležitosti zdarov spojeneckých nemeckých a rakúsko-uhorských čiat v Poľsku osvedčil. Na túto prosbu odpovedal ríšsky kancellár a rozvinul, že cisár zo zásadných príčin neni v tom položení, aby takejto prosbe vyhovel. Kancellár však zo svojej strany použije príležitosť, aby «United Press»-u povedal, že Nemecko víťazstvám v Poľsku predovšetkým pripisuje tú svoju nádej, že zrýchlia dokončenie vojny. V súvisi s týmto ríšsky kancellár upamätuval na to, že cisár vo všetkých svojich osvedčeniach, posledne aj 31. júla povedal, že Nemecko bojuje za taký pokoj, ktorý jemu a tým mocnosťam, ktoré s ním spolu vedú veľký boj, dá tie pevné garancie, ktoré Nemecko a jeho spojenci v záujme stáleho pokoja a budúcnosti svojho národa potrebujú. **Pokoj, za ktorý bojujeme za hraniciami Nemecka, všetkým národom zabezpečí slobodu morov a všetkým národom umožní, aby v slobodnom závození tvorbám pokroku a kultúry mohli sa venovať.**

Vysokí hostia u kardinála knieža-primasa v Ostrihome.

Nasledník trónu arciknieža Karol Franc Jozef a jeho manželka arcikňažna Zita, vo stredu, 11. augusta jeho eminenciu kardinála knieža-primasa navštívili v Ostrihome. Táto návšteva vyznačenie je nielen zvlášť-

nych zásluh osobnosti jeho eminencie, lež i celého katolíctva Uhorska. O tejto udalosti zriedkavého vyznačenia, podávame nasledovnú stručnú zprávu.:

Vo stredu o pol tretej hodine popoludní, z budinského kráľovského hradu vyletelo viacej dvorných automobilov. V prvom sedel následník trónu arciknieža *Karol Franc Jozef* a jeho manželka arcikňažna *Zita*, v druhom uhorský hlavný dvormajster knieža *Mikuláš Pálffy* a hlavná dvormajsterka knažna *Thun-Hohenstein*, v treťom knieža *Lobkowitz* a grófka *Nostitz-Rieneck*, vo štvrtom oberst gróf *Ledochowski* a plukovník gróf *Hunyady*, v piatom plukovník *Otrubay* a plukovník *Gross* tajomník arcikniežata, v šiestom dvorný radca dr. *Fischer* a dvorný hlavný účtovník *Mares*. Arcikniežací pár do Ostrihoma zo stránky vlády odprevádzali: minister kultu a verejnej vyučby *Béla Jankovich*, minister honvédstva barón *Samuel Hazai*, minister orby barón *Imrich Ghillány*, a barón *Ervin Roszner*, minster okolo osobnosti jeho veličenstva kráľa. Ku sprievodu arcikniežacieho páru zo stránky hlavného mesta pripojili sa: mešťanosta dr. *Štefan Bárczy* a hlavný kapitán dr. *Dezider Boda*.

Po celej ceste vo všetkých obciach, kade tiahol rad dvorných automobilov, obyvateľstvo vo sviatočnom rúchu stálo pri ceste a arcikniežací pár vítalo s hlučnými ováciami. K chotáru Ostrihoma arcikniežací pár dorazil pred štvrtou hodinou a cez skvostnú triumfálnu bránu, za radostného víťania celého obyvateľstva, zástavami a kvetami ozdobenými ulicami vtiahol do primacialného palácu, pred ktorým, pod velením gen. *Ludvika Reinera* a plukovníka *Pauliniho*, s hudbou stála slavnostná stotina 26. pešieho regimentu. Vo veľkej predsieni primacialného palácu arcikniežací pár čakal jeho eminencia kardinál knieža-primas na čele slávnej arcikapituly a dvorného duchovenstva. Tiež tu stáli: ministri *Jankovich*, barón *Hazai*, barón *Ghillány*, barón *Roszner*, gróf *Franc Marenci* generál pechoty, budapešťanský vojenský veliteľ, *Lilienhoff-Adelstein*, vojenský veliteľ hlavného mesta, mešťanosta *Bárczy*, ostrihomský župan *Pavel Meszlényi*, podžupan *Koloman Perényi*, ostrihomský mešťanosta *Imrich Wimmer* a *Štefan Zsembery*, hlavný poverený Červeného Kríža. Po privítaní jeho eminenciou, *Margareta Szabó* a *Margareta Eggenhoffer*, žiačky vychovávacieho ústavu ostrihomských mníšiek, krásne kytky kvetín podaly arcikniežaciemu páru, ktorý radom bielo oblečených žiačiek zaujal skvostné miestnosti primacialnej paloty, kde za prítomnosti arcikapituly a ostatných hostí, jeho eminencia kardinál knieža primas dr. *Ján Csernoch* povedal nasledovnú reč:

S holdom vítam cisárské a kráľovské vysosti Vaše v meste Ostrihome, narodením a pokrstením tvorecu ústavnosti Uhorska posvätenom; v prastarom sídle to nekďajších slávnych kráľov našich a primasov katolíckej cirkvi Uhorska, zkadial pred tisíc rokami víťazoslávnu cestu nastúpilo kresťanstvo a kde skúvaná bola tá pevná refaz vernosti, ktorá ku koru-

novanému kráľovi púta národ uhorský. Ostrihomský nekdy skvostný hrad kráľovský leží v rumoch, mesto ale, ako aj celé Uhorsko neodofateľnou pevninou je nezklatnej vernosti ku kráľovi. Včul aj spatruje brieždenie prastarej slávy, keď vo svojich múroch víťaf môže následníka trónu a jej vysost jeho manželku. V hrdinstve celým svetom obdivovaná naša armáda stúpa cestou víťazstva, bojuje ešte za konečné víťazstvo a za pokoj blahonosný. Cisárské a kráľovské Vysosti Vaše ale dosiahli už rozhodné víťazstva útočným dobitím si lásky národa uhorského. Táto láska len posilňuje tradicionálnu prítulnosť ku slávnej dinastii, čo aj posial prameňom bolo, uhorského národa sebaobetivej činnosti na bojišti a v živote spoločenskom. S najhlbšou uctou prosíme cisársku a kráľovsku Vysost Vašu, jeho veličenstvo milostive ráčte zabezpečiť o nezklatnej vernosti a nikdy neumenšenej, vytrvalej obetivosti našej. Milost Božia nech ochraňuje apoštolského kráľa nášeho, cisársku a kráľovskú Vysost Vašu následníka trónu i jej Vysost Vašu manželku.

Arciknieža následník trónu v svojom a v mene arcikňažny manželky, dojatý ďakoval na toto privítanie, po čom jeho eminencia, členov arcikapituly ako aj zastupiteľov stolice a mesta predstavil arcikniežaciemu páru, ktorý za tým v spoločnosti jeho eminencie a celého sprievodu zaviezol sa ku prebliadnutiu sídelného chrámu, baziliky, kde pri hlavnom vchode arcikniežací pár slávnostne privítal, farár baziliky, praelát, kanonik *Jozef Brühl*. Arcikniežací pár po krátkej modlitbe pred hlavným oltárom, s obdivením preliadol si baziliku a drahocenné starožitnosti v pokladnici a za tým navštívil nemocnicu Červeného Kríža, po čom vrátil sa do primacialnej paloty, kde v bielej veľkej sieni nasledovalo krátke pohostenie.

O šiestej hodine arcikniežací pár opustil primacialnú palotu a po milostivom odebraní sa od jeho eminencie, za hlučných ovácií, na dunajskom brehu stojaceho obecnstva, na parolodi «Zsófia» s celým sprievodom opustil Ostrihom.

Dar Katolíckej Ludovej Jednote.

Dr. *Tihamér Tóth*, professor bohoslovia jágerského semenišťa, stredištu Katolíckej Ludovej Jednoty z bojišťa poslal 200 korún a pritom písal nasledovne:

Katolíckej Ludovej Jednoty doterajšie veľké zásluhy, aké zadovážila si zvlášte najnovším utvorením odbornej triedy apologetickej, slušne uznávajúc, dnešný deň táborskou poštovou poukážkou poslanými 200 korunami, mám šťastie oznámiť moje vstúpenie do radu večitých členov Katolíckej Ludovej Jednoty.

Katolícku Ludovú Jednotu teda nielen z Vladivostoka a iných miest ďalekého Ruska s ich listami navštevujú aj v trpkom zajatí verní jej členovia, nielen ruskí zajateci, v poľnohospodárskych prácach Uhorska zamestnaní, uchádzajú sa o sprostredkovanie ich listov,

verejne osožné účinkovanie jej konečne spatrujú aj takí, čo najviacej povolani sú k tomu, aby do dobročinnosti, moderného ducha a cieľuprimeranosť vniesli.

Štefan Rakovszky v nebezpečenstve života.

V hornouhorskej železničnej stanici Miasova zvanéj 9. augusta o 6. h. ráno udala sa menšia železničná nehoda. Šibujúci rušeň vrazil do prijachajúceho osobného vlaku, na ktorom zväčša vojaci cestovali. Medzi cestujúcimi nachodil sa aj Štefan Rakovszky, skutočný vnútorný tajný radca, krajinský vyslanec, predseda Katolickej Ludovej Jednoty, ktorý ako nadporučík bojuje proti Rusom. Dva rušne srazily sa na otvorenej čiare a rozdrúzgaly prvý vozeň osobného vlaku. Štefan Rakovszky spal v druhom vozni, ktorého strecha následkom srážky dolámaná bola, tak že jej železné čiastky, ako aj železná polica pre batožinu padly na Rakovszkyho tak, že z pod rumov dodrúzganého vozňa nevedel sa pohnúť. Vo veľkom hluku jeho hlas nikto ani nepočul, kým istý delostrelecký kapitán vyslobodil ho z nebezpečenstva. Štefan Rakovszky ľahšie ranený je na tvári a na hlave, poranenie jeho ale, buď Bohu chvála, neni je nebezpečné. Vodič rušňa osobného vlaku pri srážke prišiel o život a z cestovateľov štyria boli ťažko ranení.

CHYRNIK.

Jeho eminencia kardinál, knieža-primas Uhorska dr. Ján Csernoch z príležitosti výročitého dňa narodenia jeho veličenstva kráľa 18. augusta za prítomnosti vlády, zastupiteľstva zákonodarstva, vojenských a svetských vrchností a veľkého počtu hlavnomestského obecnstva slávnostnú svätú omšu slúžil v korunovačnom chráme kráľa Matiaša v Budíne.

Z biskupstva spišského. Kanonik Ján Jurik vymenovaný je za riadneho direktora kapitúlskeho seminára. Zázrivský farár Ján Brissák vymenovaný je za riadneho dekana a školdozoreu kubinského dekanátskeho okresu. Do ústredného výboru kňazského penzijného fondu, na miesto kanonika Jána Jurika, ústredné kňazstvo vyvolilo Jána Polláka, Profesora bohoslovnia a na miesto kanonika Petra Wiechu, okresu oravského kňazstvo vyvolilo Štejana Halušku, dekan-farára v Oravke. Lipt.-lúčanskú faru dostal Ladislav Mikula, farár malatinský. Poprádsky kaplán Ján Kolcsák, poslaný je za administrátora do Lipt.-Trnoveca. Doterajší lúčanský administrátor Karol Machay, preložený je do oravskej Rabče a rabčanský kaplán Jozef Kubitsár, do Liskovej (Liptov). Dočasné spravovanie malatinskej fary sverené je Štefanovi Schultzovi, kaplánovi v Liskovej.

Načo sa obracajú katolícke kňazské majetky? Päťkostolský biskup gróf Julius Zichy, na uhorskú podmorskú loď obetoval 1000 korún a nitriansky opát-

kanonik Jozef Michalik, 100 korún. — Budapešťanský katechéta Tibor Kerékgyártó, na válečné ciele Katolíckeho Karitátu dal 100 korún. — Kaločský arcibiskup dr. Árpád Várady, kaločskému ženskému spolku daroval 300 korún. — Jagerskému dieocesanému spisovateľskému spolku, domaházsky farár Štefan Ács, daroval 200 a prépoš-kanonik Melchior Konez, 100 korún.

Z príležitosti padnutia Varšavy a Ivangorodu v Spišskej Novej Vsi bola veľká oduševnená vlastenecká demonstrácia. 5. augusta večer byly domy zástavami ozdobené a všetky obloky mesta osvetlené. Bol i faklový pochod. Mešťanosta Folgens a iní k ohromnému zástupu povedali zapalisté reči. Oduševnené obecnstvo hlučne oslavovalo v meste opatrovaných ranených a nemocných hrdinov.

Vyznačenie. Jozef Potužnik, kapellmajster levočského 85. pešieho pluku, za zdarné účinkovanie na obore sanitéckom, od arcikniežata Franca Salvatora, dostal čestný odznak Červeného Kríža druhej triedy.

Ku znovavystaveniu hornouhorských obcí spustošených skrze Rusov, mesto Prešporok obetuje 2000 korún.

Výbor k ochrane zmrzačených vojakov. V Magure (Spiš) 20. júla utvoril sa výbor ku ochrane zmrzačených vojakov. Predsedom je Ladislav Herbst, r. kat. farár starovesský, za podpredsedu vyvolený je Koloman Pongrácz, okresný notár kacvinský, za zápisníka Ervin Matirkó, okresný notár hanušovský. Členovia tohto výboru sú všetci farári, učiteľky a učelia magurskí. Prvý zmrzačený vojak Magury, ktorý je už teraz odkázaný na podporu, je richvaldský cigán Alexander Dunka, ktorý ešte 2. novembra následkom vybuchenia ruského granátu pri Jaroslave na obe oči celkom oslepnul.

Osobné premeny v podolinskom dome Piaristov. Piarista-profesor Franc Füredi preložený je do Prievidze a Marek Csóti do Marmarošsigetu. Namiesto nich do Podolinca za profesorov prídu piaristi Jakub Koczun a Štefan Barborik.

Z ruského zajatia. Spišsko-novovesský mestský podúčtovník Ján Novák, rezervný poručík 67. pešieho pluku, nedávno písal do Novej Vsi, že pred troma mesiacmi dostal sa do ruského válečného zajatia. — Richvaldský gazda Ondrej Irha Galganek, obecný vojak 9. landšturmistskeho pešieho pluku, ktorý sa v Przemysli do ruského zajatia dostal, minule písal prvý raz, a síce na maďarskej táborskej poštovej dopisnici: píše, že je zdravý. Internovaný je v meste Taškent v Azii. Jeho 24. mája datovaná karotka došla do spišského Richvaldu 22. júla.

Mohamedánsky pohrab v Nitre. Z Nitre oznamujú: Od sedemnásteho stoletia, keď Turci za dlhší čas obsadenú mali Nitru, v tieto dni odbavil sa prvý pohrab podľa muzulmanskeho obradu v Nitre. Pochovali totiž tam zosnulého mohamedánskeho, bošnaeskeho vojaka menom Šuljo Mozorovics. Muzulmánske pohrabné obrady odbavil terajší rábsky vojenský imám Hafiz Szmaics.

Útek levočského vojaka. Vilhelm Stadler, firer 85. pešieho pluku, ktorého Rusi 23. novembra ako raneného zajali v Haliči, najprefikanejším spôsobom ušiel z ruskej pevnosti Ivangorod a je teraz už v Levoči.

Milodary. Podolinský rodák Imrich Olessák predstavený 158-ej táborskej pošty, medzi vojakmi na bojišti na uhorskú podmorskú loď sossbieral 211 korún. — Spiško-kapitulská farská stolová spoločnosť pre pohorelcov v Kolčove obetovala 50 korún. — Ludvík Potoczky, predstavený trstenského kláštora Františkánov, pre vdovy a siroty vojakov dal 16 korún. — Rudolf Haltenberger, spiško-novovesský fabrikant tkanín, spiško-novovesskej cis. a kráľ. rezervnej nemocnici daroval 97 spodných nohavíc a 8 košiel.

Vyznačenie spiško-novovesského iglovského etappen bataillonu. Hlavné veliteľstvo armády za výtečné chovanie sa medzi ťažkými okolnosťami v bojoch okolo Jaroslavy vyslovilo pekné písobné uznanie a robotníckej kompánii novovesského (iglovského) etappen bataillonu udelelilo peňažitú odmenu. Za hrdinské chovanie sa bronzovou medaillou hrdinskosti vyznačení boli nasledujúci siedmi poddôstojníci tejže kompánie: strážmajster Michal Zeglen, fireri Ján Glaser, Michal Novák, Ján Dzurják, Ján Róth, Michal Erdziak a kaprál Jozef Zajacz.

Sbierajúci sklad Spolku Červeného Kríža znova s tou prosbou obracia sa ku vlasteneckému obetivému obecnstvu celej krajiny, aby nezabudlo na našich ranených hrdinských vojakov a sbierajúcemu skladu Červeného Kríža v Budapešti, poslalo akúkoľvek bielizeň ako uteráky, posteľné plachty atď. aj hľavnice.

V ruskom válečnom zajatí. Spiško-novovesský rodák Ján Fedorják, učiteľ v Pösténypusztá v novohradskej stolici, rezervný poručík 16. honvédskeho pešieho pluku, v májových haličských bojoch upadol do ruského zajatia a prítomne umiestnený je v meste Mamadis v kazánskej gubernii. — Novovesský rodák učiteľ Ferdinand Olejnik, novšie to písal otcovi do Spišskej Novej Vsi, že ho internovali do Taškentu (Turkestán). Teodor Roncskevits, okresný lesný hájnik, firer 9. landšturmistského pluku, obyvateľ spiško-majorský, ktorý v Przemyslu upadol do zajatia, tiež je internovaný v Taškente.

Smrť. V Košiciach zomrel Gustav Szövényi honvédskeho strážmajster z roku 1848. predseda košického honvédskeho pluku, v 85. roku života svojého. V ňom Gustav Szövényi, bývaly spiško starovesský okresný sudca oplakáva svojho otca. — Jánová Halász rod. Helena Erős, učiteľka obecnej školy v spišských Zakaroveciach 30. júla zomrela v 26. roku svojho života a v prvom roku svojho manželstva. Oplakávajú ju jej válečnú službu konajúci manžel-učiteľ a šesťtyždňové dievčatko.

Z Vysokých Tatier. Devätnásta listina Smokoviec vykazuje 894, ôsma listina Tátraszépplaku 470 a prvá listina Matlárházu 52 kúpeľných hostí. V Tátraszépplaku 17. júla zariadili válečný večierok, ktorý priniesol na válečné ciele 345 korún.

Kamjanským pohorelcom vo Spiši minister vnútra poslal 900 korún.

Starajte sa o chudobné rodiny bojujúcich!

Privilegovaný a zákonom chránený
prostriedok čistenia semena na siatie
ANTISPORAVITA

Krajinské a zahraničné odborné auktority ustálili, že **Antispora-Vita**, ku čisteniu každého druhu semena na siatie, v prvom rade pšenice, v našej vlasti snetom stále ohrozovanej, je najškodlivejší a preto v každom hospodárstve nevyhnutne potrebný prostriedok.
Kilo po 1 kor. 40 hal.
Podrobné vysvetlenie a úpravu podávajú hlavní predavači
SCHWARZ a TAUBER vel'obchodníci
NAGYKANIZSA.

IDEAL domový stroj šrotovania.
K upotrebeniu pri každom druhu obilia

„Ideal“ stroj šrotovania, najdokonalejšie možno regulovať, preto na ňom každého obilia zrna: kukuricu, jačmeň, pšenicu a koreniny od najhrubšieho do najľahšieho šrotovať možno. Spomenutý stroj nevyhnutne potrebný je hospodárom na pustách bydliačim pri dochovávaní hydiny, ošipaných a **Cena 18.50 korún.**
Zadováženie si tohoto stroja veľmi k odporúčaniu je každému hospodárovi. Početné listy počakovania zo všetkých strán krajiny.
Veľký obrázkový cenník posielame zdarma.
K dostaniu: vo veľkom obchodnom dome kôs a železného tovaru
JOZEF MAROSI a SYN ESZTERGOM 15.

Oznamy prijíma administracia
K R E Š Ť A N
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

Pýtajte si

zdarma a franko
môj hlavný ceník opatrený so 4000 vyobrazeniami hodín, zlatého a strieborného tovaru, hudobných nástrojov taktier tovaru z ocele a kože, ako aj rôznych toaletných a iných v domácnosti potrebných článkov, zbrane atď.

Prvá dielňa hodín Ján Konrad

c. a k. dvorný zásielca
Brüx číslo 717. (Čechy.)
Nicklové-Roskopf hodinky K 3.90; 4.20; 5.—
Strieborné hodinky K 8.40.
Nicklový budiček K 2.90.
Budiček s duplovaným zvonom K 4.—

Zasielanie s poštovou dobierkou. Žiadne riziko. Zámena povolená alebo návrat penazí.

Makulatura papier
(starých novin papier veľmi hodí sa k zabaleniu bársjakých predmetov) metr. cent po 8 K k dostaniu u vydavateľstva.

